

YTTRANDE

2008-05-23

Vårt Dnr: Rnr 34.08

Ert datum

Ert Dnr:

2008-04-01

Rnr 34.08

Saco

Att. Helena Persson

Box 2206

103 15 STOCKHOLM

Sveriges Ingenjörers yttrande avseende ”Forskningsfinansiering – kvalitet och relevans” SOU 2008:30

Sveriges Ingenjörer avvisar förslagen i utredningen ”Forskningsfinansiering – kvalitet och relevans”

Utredningen föreslår bildandet av en ny forskningsfinansierande myndighet, Forsknings- och innovationsmyndigheten, där den verksamhet som nu bedrivs i Vetenskapsrådets, FAS, Formas och Vinnovas regi sammanförs.

Inom den nya myndigheten ska finnas fyra nya forskarstyrda råd. Vart och ett av råden ska finansiera såväl grundläggande som tillämpad forskning och såväl forskarinitierad forskning som forskning vars problem definierats inom utlysningar.

Utredningens huvudkritik är avsaknaden av kopplingar mellan insatsområden och de begränsade kontaktytorna mellan Vetenskapsrådet, Fas och Formas å ena sidan och Vinnova å den andra sidan.

Sveriges Ingenjörer avvisar utredningens förslag på följande grunder:

- den nuvarande organisationen för forskningsfinansiering inrättades 2001 när nio statliga forskningsfinansiärer rationaliserades till fyra. Sammanslagningen av myndigheterna var inte okomplicerad, de anställda kom från olika håll och var bärare av olika myndighetskulturer, olika förhållningssätt till forskningsfrågor, skilda arbetsorganisationer osv. De nya myndigheterna fick dessutom ta över långsiktiga tidigare åtaganden. Vi påstår att den nuvarande organisationen fortfarande bär spår av den gamla, men att myndigheterna är inne i en process med ständiga förbättringar.

Enligt vår uppfattning krävs det mycket starka skäl för att återigen göra en stor omorganisation av forskningsfinansieringssystemet.

- Utredningen gör ingen konsekvensanalys av sitt förslag och lyckas därför varken presentera sådana starka skäl eller ens att göra det troligt att den föreslagna nya myndigheten har förutsättningar att bli bättre än det nuvarande systemet.
- Utredningens förslag med en myndighet skulle innebära en starkt ökad centralism och maktkoncentration. Med forskarstyre i de föreslagna råden minskar förutsättningarna för att förbättra samspillet mellan näringsliv, forskningsinstitut och universitet och högskolor.
- Bedömning och finansiering av inomvetenskaplig respektive behovsmotiverad forskning låter sig inte göras enligt samma modell. Skillnader finns i inblandade aktörer, styrningen, värdering av forskningen och dess effekter osv. Om råden är forskarstyrda riskerar den behovsmotiverade forskningen att marginaliseras. Den vanligaste modellen i andra länder är därför att skilja de delar av finansieringssystemet som hanterar inomvetenskaplig forskning från den för behovsmotiverad forskning.
- Utredningens modell för koppling mellan forskning och tillväxt är att det är ett linjärt samband där idéer utvecklas i UoH genom grundforskning som vidareutvecklas i tillämpad forskning och i nästa fas sker en kommersialisering i nya eller befintliga företag. Det omvända förloppet där behov och problem i näringsliv och samhälle förs in i forskning i UoH sektorn lyser (nästan) helt med sin frånvaro i utredningen. Detta trots att modern forskning visar att det är interaktionen mellan aktörerna som leder till samhällsutveckling och tillväxt.
- Utredningens huvudkritik är som nämnts ovan bristen på samverkan mellan insatsområden och aktörer: "Samtidigt bör det framhållas att styrdokumenterna för de fyra myndigheterna är sparsamma med uppdrag om samverkan och arbetsfördelning kring större satsningar." Sveriges Ingenjörers förstahandsförslag är att regering och riksdag i tillgängliga styrdokument som regleringsbrev och instruktioner skapar förutsättningarna för att lösa de problem som finns kring samordning och samverkan mellan myndigheterna.

Sveriges Ingenjörers andrahandsförslag är att efter en noggrann utredning renodla myndighetsstrukturen för forskningsfinansiering till ett forskarstyrt råd (ett utökat Vetenskapsråd) och en myndighet för behovsmotiverad forskning (ett utökat Vinnova). Utredningsuppdraget bör omfatta en kvalificerad konsekvensanalys av de förslag som läggs.

SVERIGES INGENJÖRER

Richard Malmberg
Förbundsdirektör

Kjell Sehlstedt
Utredare